

- SPAINK, G. (1961): Boring D, Zaandam, in het Noorden van de Oostzaanpolder, ten Oosten van Koog aan de Zaan. – Rijks Geologische Dienst, Afdeling Macropalaeontologie, Intern rapport 107, Haarlem.
- SPAINK, G. (1973): Boringen ten behoeve van toekomstige zandopspuitingen. – De Kreukel, 9 (1): 3-10.
- STEUSLOFF, U. (1949): Beiträge zur Lebensgeschichte von *Monachoides rubiginosa* und *Vertigo substriata*. – Archiv für Molluskenkunde, 78: 159-166.
- VADER, W. (1977): Habitat and distribution of *Perforatella rubiginosa* (Gastropoda, Pulmonata) in the freshwater-tidal region of the Scheldt estuary, Belgium. – Hydrobiologia, 52 (1): 23-28.
- VLERK, I.M. VAN DER, FLORSCHÜTZ, F., 1950. Nederland in het IJstijdvak. – W. de Haan N.V., Utrecht. 289 pp.
- WIKIPEDIA-NL:
Indeling van het Holoceen, URL:
<http://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Holoceen&oldid=20444192>
- Indeling van het Pleistoceen, URL:
http://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Onderverdeling_van_het_Pleistoceen&oldid=20989912
- De betekenis van andere geologische vaktermen is eveneens op Wikipedia te raadplegen.

Adres van de auteur:

NCB Naturalis
Postbus 9517
2300 RA Leiden
t.meijer@inter.nl.net

Hoe maken naaktslakken zich schoon?

Hanny Reneman

Summary:

Slugs clean themselves from dirt that sticks on their body by rocking their body, thereby producing extra slime for cleansing.

Het is opvallend dat naaktslakken er altijd zo mooi schoon en glanzend uitzien, terwijl je toch zou verwachten dat er aan hun plakkerige lijf van alles blijft kleven. Tijdens een wandeling (5 sept. 2010) in het duingebied van Meyendel (Wassenaar) heb ik heel nauwkeurig kunnen zien hoe dat in zijn werk gaat.

Een naaktslak (een fors exemplaar van de Grote wegslak) was moeizaam bezig een mul zandpaadje over te steken. Dan kan ik het natuurlijk niet laten om het beestje daarbij even te helpen en over te zetten. Alleen viel hij toen ik hem neer wou zetten en kwam op zijn rug terecht. Het gevolg was, dat er nu niet alleen zand, maar ook nog aarde en een blaadje aan hem plakte. Ik was benieuwd hoe hij dat probleem zou aanpakken en wachtte af.

Van schrik zat hij uiteraard eerst als een bal samengetrokken, maar al gauw ontspande hij zich enigszins en kwamen zijn ogen halfstok tevoorschijn. Hij bleef in deze half samengetrokken houding zitten, terwijl langzaam zijn huid iets bewoog. Een soort rimpeling. Deze beweging werd steeds groter, totdat het dier zijn lijf ritmisch heen en weer liet schommelen, nog steeds in half samengetrokken positie, terwijl zijn oogjes maar net naar buiten staken. Als slak moet je natuurlijk altijd alert blijven!

Al gauw werd duidelijk wat hier de bedoeling van was: deze swingende beweging stimuleerde een extra slijmtoevoer in de groeven

op zijn rug! En dat had weer tot gevolg dat hij zich helemaal schoonspoelde, waarbij hij het blaadje het eerst kwijtraakte. Toen hij schoon was werd de swingende beweging langzaam weer kleiner. Daarna bleef het dier nog half samengetrokken zitten, blijkbaar moe van deze inspannende en stressvolle toestand. Dit hele 'bad' duurde een klein half uurtje, maar ik heb niet gewacht tot hij weer aan de wandel ging... Gelukkig gebeurde dit alles op een erg mooi stil plekje, en was ik alleen, zodat ik me in alle rust aan mijn toch wat vreemde hobby kon overgeven!

Later op dezelfde wandeling trof ik nog een overstekende Grote wegslak, dit dier was van top tot teen overdekt met zand. Een vrijwel onzichtbaar, moeizaam voortworstelend grijs worstje... Ik heb hem wel overgezet, maar ben niet blijven kijken hoe hij zich schoonmaakte. Naar mijn inschatting had deze een grotere klus te klaren dan zijn voorganger. Het is leuk om te merken hoeveel je te weten komt door alleen maar nauwkeurig te kijken en wat geduld te hebben!

Hanny Reneman
Paardenmarkt 25
2611 PB Delft
hannyreneman@telfort.nl

Een verslag betreffende het 2de Nationale Malacologisch Congres van Turkije gehouden in Adana van 8-10 oktober 2008

H.K. Mienis

A report concerning the 2nd National Malacology Congress of Turkey held in Adana on 8-10 October 2008

A report is given about the 2nd National Malacology Congress of Turkey, which took place at the Çukurova University in Adana on 8-10 October 2008. During the first two days 20 lectures and 10 posters were presented. Two invited lectures were given: John van Aartsen talked about "Fifty years of (East) Mediterranean marine malacology", while Henk Mienis dealt with "Exotic freshwater molluscs in Israel".

The congress gives the new generation of Turkish malacologists a first opportunity to present the results of their mollusc studies. These congresses have turned also into an important meeting place where the young Turkish students can meet in a relaxed atmosphere with people with some more experience in malacology. International cooperation between some of the participants has been established during the informal talks during and after the congress since the 1st congress in Izmir in 2004 and